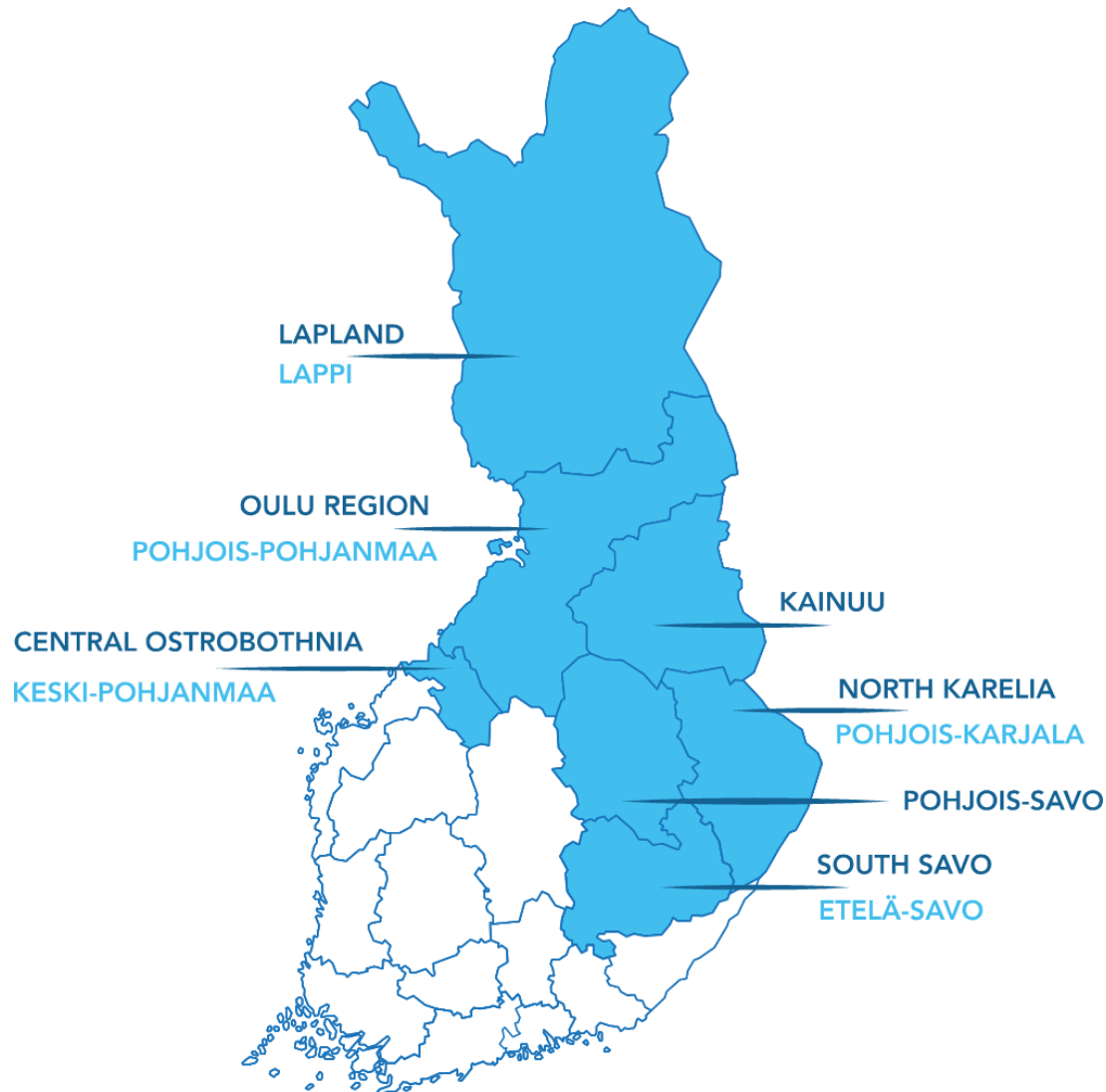

Elinkeinot murroksessa (ELMO) Itä- ja Pohjois-Suomi

Elinkeinot murroksessa (ELMO) -pilotti

- Itä ja Pohjois-Suomen alue on mukana Euroopan komission Alueiden elinkeinot murroksessa pilotissa - "Regions in Industrial transition"
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/factsheets/2018/pilot-action-regions-in-industrial-transition
- Mukaan kilpaillun hakuprosessin kautta pääsi 10 aluetta ja 2 maata
- Keskiössä älykäs erikoistuminen – erilaistuminen
- Kaksi vaiheinen:
 - Ensimmäinen vaihe 2018 – IP alueen strategian valmistelu tukemaan talouden murrosta/muutosta, perustuu älykkään erikoistumisen valintoihin → komissio maksaa 200 000€ edestä tukipalveluja
 - Toinen vaihe testaus ja pilotointi 2019-2020 → 300 000€ koordinointiin

Alueet EU yhteistyössä

- EU muodostuu alueista – EUn kasvu lähtee alueista →voimavarat alueiden kasvuun
- Älykäs erikoistuminen ohjaa enenevässä määrin EU rahoitusta
- Erikoistuminen – erilaistuminen
- Yritysten ja muun elinkeinon valmiuksien kasvattaminen → uudet innovaatiot
- Koulutus ja TKI tuottavat voimavarat

Alueelliset osaamiskolmiot ja yhteisöt

Luotava rahoituksellista synergiaa

- EAKR, ESR, Maaseuturaha muu alueellinen ja kansallinen rahoitus kehittävät alueellisia voimavaroja ja rakenteita? TOPSU esityksen osana
- H2020 vahvistamassa TKI kapasiteettia ja älykästä erikoistumista
- Erasmus+ kasvattamaan osaamis pohjaa
- Territoriaaliset ohjelmat tukemaan rajat ylittävää kehittämistä
- Cosme lujittamaan PK yritysten toimintaedellytyksiä
- EFSI toiminta edistämässä investointien toteutusta
- Eurooppalaiset älykkään erikoistumisen temaattiset kumppanuudet vahvistavat verkostoja ja luovat pohjaa rahoitukselle

Kuva: Rahoitus ja ohjaavat politiikat

*alueen
vahvuuk-
sien
kasvat-
taminen*

Elinkeinot murroksessa (ELMO) -pilotti

- Pilotit kehittävät ja testaavat uusia lähestymistapoja rakennepolitiikan toimeenpanossa:
 - Elinkeinot murroksessa hallinta ja ohjaus → miten voidaan vaikuttaa
 - Haasteiden tunnistus ja niihin vastaaminen → alue/kansallinen taso
 - Strateginen lähestyminen → miten voidaan ohjauksella vaikuttaa
 - Alueellisen ekosysteemin rooli – hallinto, klusterit, verkostot → mitä ovat ne toimintatavat ja mallit, joilla saadaan ”aitoa” vaikuttavuutta
 - Alueiden välinen yhteistyö – oppiminen ”parastaminen” – lisäarvo
- Komissio tavoittelee hyviä käytäntöjä EU tason ohjaukseen:
 - ✓ Alueiden innovaatiotoiminnan, kasvun ja työllisyyden vahvistaminen
 - ✓ Keinoja tunnistaa – ennakoida tulevat haasteet - reagoida
 - ✓ Jatkuvasta uudistumisesta (reagoinnista)– elinkeinot, yhteistyömallit
 - Digitaalisuus tukemassa murrosta
 - Vähähiilisyys ja energiatehokkuus toimintatavaksi
- Ohjaa seuraavan ohjelmakauden rahastojen käyttöä, synergiahoitusmallit ja käytänteet

ELMOn hyödyt: Lisäarvoa aluekehittämiseen

- Aluetalouden ja työllisyyden kasvu
- Avainpaikka vaikuttaa tulevan koheesiopolitiikan sisältöön ja toteuttamisen muotoihin
- Mahdollistaa IP-alueen tarpeiden esille tuonnin EU:n suuntaan
- Parantaa IP-alueen tunnettuutta ja 'brändin' rakentamista
- Tukee yhteistä edunajamista/Brysselin EU-toimiston työtä
- KIINNITYSTÄ rahoitukseen
- Verkostoituminen – EU tärkeät kumppanuudet

Yhteisen strategian rakentaminen-

Määritetään yhteiset prioriteetit

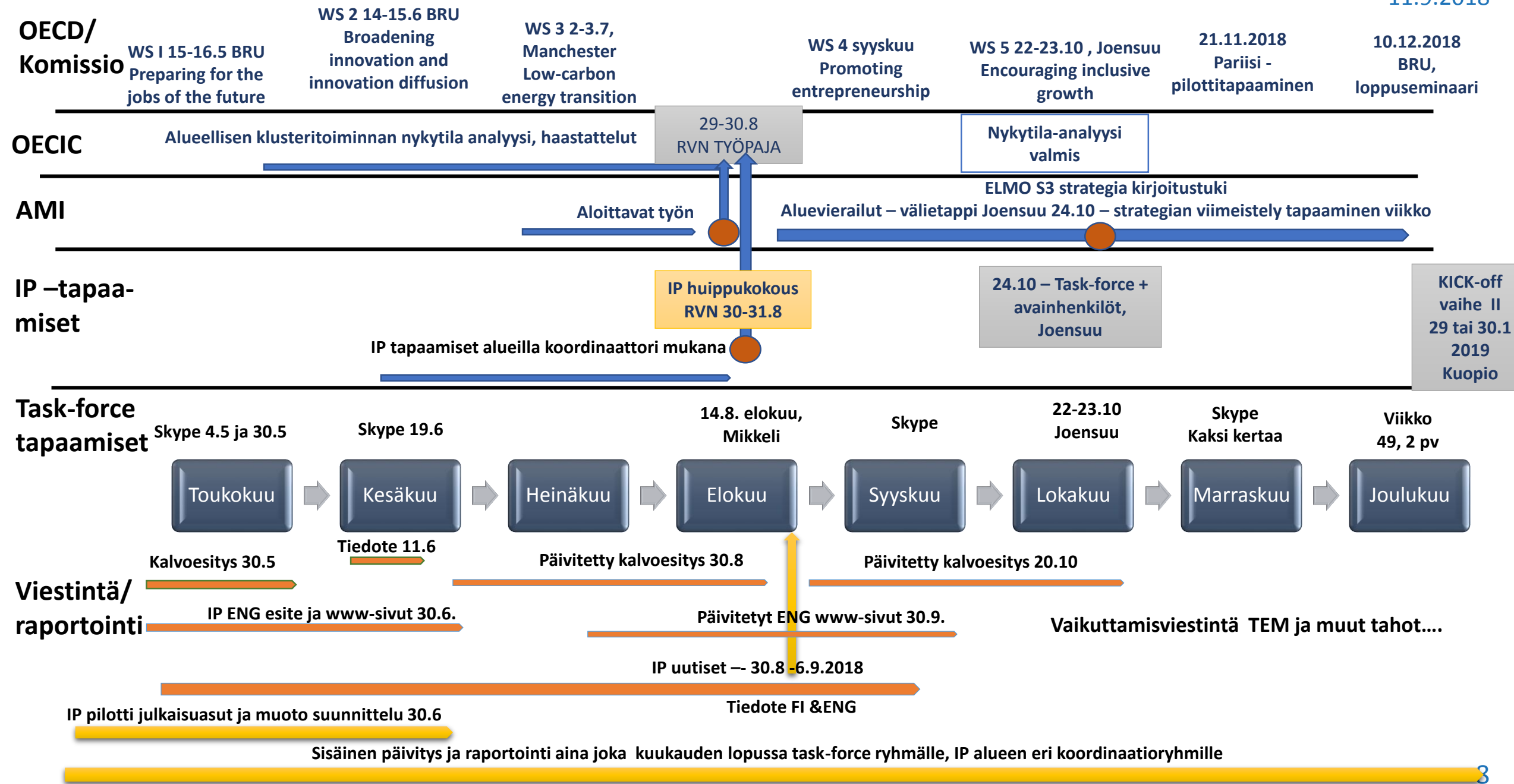
- Yhteisesti tunnistetut nostot luonnonvaroihin ja olosuhteisiin pohjautuvat mahdollisuudet ja osaaminen
 - ✓ Puuteollisuus/puurakentaminen
 - ✓ Vesiosaaminen/sininen biotalous
 - ✓ Elintarvikkeet/Ruoka -> elintarvikejalostuksen arvoketjun rakenne
 - ✓ Biotalous (biojalostamot), metsäbiotalous
 - ✓ Energia, yrittäjäyys ja riskirahoitus -> läpileikkaava
 - ✓ Kiertotalous/sivuvirrat -> läpileikkaava
 - ✓ Matkailu
 - ✓ Kaivannaisala -> näkökulma aina jalostukseen saakka
- Lähtökohtana alueellisen arvonlisän nosto
- Kestävän kehityksen mukaiset toimet, vähähiilisyys, digitaalisuus
- Osaamis pohjan kasvattaminen
- Vahvat TKI ympäristöt tukemassa alueiden kasvua

Yhteisen strategian rakentaminen- Määritetään yhteiset prioriteetit

Lisäksi on mietittävä-

- IP alue osana EU:ta – mikä tekee meistä erilaisen
- On tunnistettu vaikuttumisen mahdollisuus
- Yhteiset temaattiset nostot:
 - ✓ Monialaiset arvoketjut – toisiaan täydentävä
 - ✓ Vahvat toimialat kärkenä, nousevat alat tukemassa
- Läpileikkaavat nostot:
 - ✓ kasvun tukitoiminnat, osaamispohjan vahvistaminen, rahoitusmallit, hallintomallit
- Toimintamalli IP-alueen sisäisen yhteistyön ja imagon rakentamiseen
- IP alue tunnistetaan vahvana alueena
- Rahoituksellinen tiekartta

ELMO - Toimenpiteet

Pilotissa komissio tarjoaa 5 eri tyyppistä tukitoimintaa

- 5 OECD työpajat- vertaisarviointi ja ennakointi – haasteet murroksessa
- OECIC (European Observatory for Clusters and Industrial Change),
<https://www.clustercollaboration.eu/eu-initiatives/european-cluster-observatory>
 - ✓ Alustava nykytila-analyysi klusteritoiminnasta ja klusteripolitiikasta alueilla
 - ✓ ECS – selvitys
https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/cluster/excellence_en,
 - ✓ Yhden päivän vertaisarviointi, yhteenveto klusteritoiminnan nykytilasta ja suositukset jatkotoimista

Komission tukitiimi

- Asiantuntijat komission eri pääosastoista
- Uusien taitojen/uudelleen kouluttautuminen (reskilling) tuki mm. Erasmus+
- Investointiesteiden tunnistaminen, rahoituksen saamisen edistäminen

ELMO - Toimenpiteet

-Komission tukitiimi
 - Edistää H2020, COSME ym. RDI rahoituksen saantia
 - Digitalisaation tukeminen
 - Siirtyminen energiassa uusiutuviin lähteisiin
- AMI asiantuntijat
 - Tuki laaja-alaisen strategian kehittämisessä – aluetalouden siirtymävaihe – S3, klusterimallit, elinkeinojen digitalisaatio
 - Vaiheet pitkälti samankaltaiset kuin Industrial modernisation vaiheet-integroitu OECIC työhön
- JRC – Sevilla S3
 - Parastamistuki – mahdollisuus parastamismatkoihin – sovitaan erikseen
 - S3 valmistelun yleisohjeistus
 - S3 –sivustot ym

ELMO yhteyshenkilöt

- Kristiina Jokelainen kristiina.jokelainen@lapinliitto.fi
- Kaarina Mäcklin kaarina.macklin@lapinliitto.fi
- Päivi Keisanen paivi.keisanen@pohjois-pohjanmaa.fi
- Anne Sormunen anne.sormunen@keski-pohjanmaa.fi
- Soile Juuti soile.juuti@pohjois-savo.fi
- Teemu Räihä teemu.raiha@esavo.fi
- Pia Pitkänen pia.pitkanen@pohjois-karjala.fi
- Katja Sukuvaara katja.sukuvaara@kainuu.fi